

RİSK İŞLEMLERİ TALİMATI

35/1987 sayılı Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Merkez Bankası Kanunu'nun 31 inci maddesi ile bu madde uyarınca kabul edilen “**Risk İşlemleri Tüzüğü**” esasları gözönünde bulundurularak, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nde faaliyette bulunan tüm bankaların müşterilerine ait kredi limit ve risk bilgilerinin Bankamıza bildirilmesinde uyacakları esaslar aşağıda açıklanmıştır.

I - TANIMLAR:

Bu talimatta yer alan;

a) Banka: 14/2000 sayılı Bankalar Yasası kapsamındaki bankaları,

b) Kredi Limiti: Bir bankanın kredi kullandırımı için müşterisine tahsis ettiği limitin bildirim tarihi itibarıyla tutarını,

c) Kredi Riski: Bankaların;

- i) Fiilen kullandırdığı kredilerin,
 - ii) Kullandırdığı kredilere ilişkin faiz reeskontları ve faiz tahakkuklarının,
 - iii) Garanti verdiği kredilerin,
 - iv) Aracılık ettiği kredilerin,
- bildirim tarihi itibarıyla bakiyelerini,

d) Firma : Tasfiye veya iflas halinde olmayan, özel veya kamu sektörü kuruluşu olup olmadığına bakılmaksızın Şirketler ve Kooperatifler Mukayyitliği siciline kayıtlı faal firmaları,

II - BİLDİRİMİ YAPILACAK KREDİLER:

Bankalarca kredi limit ve risk bildirimleri, firma , global bazda ve negatif nitelikli olmak üzere üç şekilde yapılacaktır.

a) Firma bazındaki bildirimler; kredi türü, teminatı, vadesi ne olursa olsun kredi limit ve/veya riskleri toplamı 5 milyar (dahil) Türk Lirasının üzerinde olan Tüzel kişi firmalar .

b) Global bazdaki bildirimler;

Firma bazında bildirim yapılmayan;

- i - Firma tanımını dışında kalan kredi müşterileri,
- ii -Kredi limiti ve/veya riskleri toplamı 5 milyar (hariç) tüzel kişi firmaları ,
- iii - Yurt dışında yerleşik gerçek ve tüzel kişilere kullandırılan krediler,

iv- Bireysel krediler (kredi kartından doğan riskler dahil),

c) **Negatif Nitelikli Krediler**, kredi kartı ve tüketici kredisi kullanan müşterilerden ödeme güçlüğüne düşen, henüz yargıya intikal etmemiş ve 60 gün içerisinde hiçbir ödemede bulunmamış gerçek kişiler için 1 milyar (dahil) Türk Lirasının üzerindeki bireysel krediler ,

III - BİLDİRİM DÖNEMLERİ :

Kredi limit ve risklere ilişkin bildirimler, her ay sonu itibarıyla bankalar tarafından en geç bir sonraki ayın ilk 10 günü içerisinde Bankamıza yapılacaktır. **Bu süre içerisinde bildirimde bulunmayan veya geç bildirimde bulunan bankalara ait bilgiler, o ayki geri bildirimlerde bir önceki aya ait olacak ve bu bankalara Bankamızca geri bildirimde bulunulmayacaktır.**

IV - BİLDİRİM ŞEKLİ :

Bildirimler, "**Banka Limit ve Risk Bildirim Tablosu**" ([Ek:1](#)) görünümü ile bu talimatta belirlenen esaslara ve "Banka Limit ve Risk Bildirimi Formatı"na ([Ek: 10](#)) uygun olarak bilgi işlem ortamında yapılacaktır.

V- LİMİT VE RİSK BİLDİRİ TABLOSU'NUN İÇERİĞİ :

Kredi limit ve risklerin bildiriminde her bir alanın hangi bilgiler için ayrıldığı ve nasıl doldurulacağı aşağıda açıklanmıştır. 11 – 15 inci alan bilgileri milyon Türk Lirası olarak girilecektir.

1 NO.LU ALAN - SIRA NO. :

Bu alana, ilk kayıt için 1' den başlayarak her bir kayıt için birbirini takip edecek şekilde sıra numarası ile girilecektir. Bu alan bilgilerinin girişi için 5 hanelik yer ayrılmıştır. **Bir firmanın değişik risk gruplarına ve finans konularına giren her bir kredisi için farklı bir sıra numarası altında bildirim yapılacaktır.** Bu şekilde, aynı firmanın değişik risk gruplarına ve finans konularına giren kredileri ayrı ayrı bildirilirken 2 – 9 no.lu alan bilgilerinin eksiksiz olarak tekrar girilmesi gerekmektedir.

2 - 4 NO.LU ALANLAR - BANKA VE ŞUBE KODU :

Firmaların kredi limit ve risk bilgilerinin bankalar ve şubeler itibarıyla ayrımının yapılabilmesi için bu alanlarda bildirimde bulunan banka şubesinin kodu yer alacaktır. ([Ek: Şube Bildirim Formu](#))

3 kısımdan ve 7 haneden oluşan bu kodun;

3 hanelik 1 inci kısmı (2 no.lu alan), bankalara Bankamızca verilen ilişik listedeki ([Ek:4](#)) banka kodunu,

2 hanelik 2 nci kısmı (3 no.lu alan), bildirimde bulunan banka şubesinin bulunduğu şehrin ilişik listedeki (Ek: 6) kodunu,

2 hanelik 3 üncü kısmı (4 no.lu alan), bildirimde bulunan banka şubesinin, bulunduğu şehirdeki o bankanın kaçınıcı şubesi olduğunu belirten ([Ek: 6](#)) kodunu, gösterecektir.

Bir örneği ilişik "**Şehirlerdeki Banka Şubesi ve Firma Kodlama Tablosu**"nın ([Ek: 6](#)) banka şubelerinin kodlanmasına ilişkin 1 inci kolonunda her şehirde faaliyet gösteren banka şubelerinin nasıl kodlanacağı gösterilmiştir. "XXX" olarak gösterilen 1 inci kısımda Bankanız kodu, "XX" olarak gösterilen 2 nci kısımda şubenin bulunduğu veya bağlı olduğu şehir kodu 3 üncü kısımda ise şubenizin bulunduğu şehirde Bankanızın kaçınıcı şubesi olduğu gösterilecektir.

Örnek 1 - A bankasının kodunun 001, Lefkoşa Taşkinköy Şubesinin anılan bankanın bu şehirdeki 2 nci

şubesi olduğu dikkate alınır, A Bankası Taşkinköy/Lefkoşa Şubesi'ne ait bildirimde bulunurken aşağıdaki kodu kullanacaktır.

001 - 01 - 02

Global bazdaki bildirimler kredi türlerine göre ayırma tabi tutulacak ve her şehirdeki Bankanıza ait merkez şube kodu (veya şehirdeki birinci şubenin kodu) kullanılmak suretiyle yapılacaktır.

Bankanızca;

- a) Yeni bir şube açıldığında, bulunduğu şehrin en altına yeni bir sıra numarası verilerek ilave edilecek,
- b) İki veya daha çok şubenin birleşmesinde, birleşen şubeler, nezdinde birleşilen şubenin kodunu taşıyacak, hukuki varlığına son verilen ve kapatılan şubelerin kodları ise bir daha kullanılmamak üzere iptal edilecek,yeni açılma, birleşme ve kapatmaya ilişkin bilgiler, bildirim dönemleri itibariyle ilişik "**Şube İşlemleri Bildirim Formu**" [\(Ek: 5\)](#) ile düzenli olarak Bankamıza duyurulacaktır.

5 - 6 NO.LU ALANLAR - FİRMA KODU :

Firma kodları 2 kısım ve 9 haneden oluşmaktadır. Bu kodun,

7 hanelik 1 inci kısmı (5 no.lu alan), firmanın , Şirketler ve Kooperatifler Mukayyitliği'nden alınan sicil numarası,***(şirketler mukayyitliğinde sicil numarası olmayan bazı kurumlar 6 no.lu ekte belirtilen yapay sicil numaraları ile gerçek mukim kişiler ise kimlik numaraları ile bildirilecektir.)***

2 hanelik 2 nci kısmı (6 no.lu alan), firmaların sicil numarası ayrımı için yapılan tür kodunu [\(Ek: 6\)](#), gösterecektir.

Bir örneği ilişik "**Şehirlerdeki Banka Şubesi ve Firma Kodlama Tablosu**"nun [\(Ek: 6\)](#) Yedi hane "XXXXXX" olarak belirlenen 1 inci kısımda firmanın Sicil Numarası **ve/veya kimlik numarası** gösterilecektir. Firmaların kodlanmasına ilişkin 2 nci kısımda sicil numaralarının ayrımı için yapılan türüne göre nasıl kodlanacağı gösterilmiştir.

Global bazdaki bildirimlerde ise, kredi türlerine göre aşağıda belirtilen yapay kodlar kullanılacaktır.

1	Firma tanımı dışında kalan kredi müşterileri bildirimleri	9100000- 91
2	Kredi limit ve/veya riskleri toplamı 5 milyar (hariç) tüzel
kişi firmaları bildirimleri	9300000- 93
3	Yurt dışında yerleşik gerçek ve tüzel kişilere
kullandırılan kredilere ilişkin bildirimler	9400000 – 94
4	Bireysel krediler (kredi kartından doğan riskler dahil)	9600000 – 96

Bazı firmaların merkezleri sicile kayıtlı olmakla birlikte, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti genelinde bu

firmaların birden çok şube, temsilcilik, büro, fabrika, acente, vb.örgütsel kuruluşları bulunmaktadır. Örgütsel kuruluşların bankalarla kredi ilişkisine girmeleri halinde, bu kuruluşların kullandıkları krediler ile firma merkezinin kullandığı krediler aynı firmanın riskini oluşturduğundan birleştirilmesi gerekmektedir. Bu amaçla **bir firmanın örgütsel kuruluşlarının kullandığı kredilerin bildiriminde firma kodu olarak firma merkezinin kodu bildirilecektir.**

Bir firmaya tesbit edilen limit dahilinde Güzelyurt'daki fabrikasına bir tahsis yapıldığında, bu tahsisle ilgili bildirimlerde firma kodu olarak yukarıda yer alan firma merkezine ait kod numarası girilecektir.

7 NO.LU ALAN – FİRMANIN TİCARET ÜNVANI :

54 Hanelik bu alan firmanın ticaret ünvanının girilmesi için ayrılmıştır. Bildirimlerin hatasız olarak yapılabilmesi ve tarafımızca yapılan kontrollerin etkin ve hızlı bir şekilde sonuçlandırılabilmesi için firma ünvanlarının Bankamızca oluşturulan firma kütüğüne uygun olarak girilmesi gerekmektedir.

Global bazdaki bildirimlerde, ticaret ünvanı olarak "GLOBAL TUTAR" girilecektir.

Negatif Nitelikli Krediler ,isim bazında girilecektir.

8 NO.LU ALAN - FİNANSMAN KONUSU :

3 Hanelik bu alanda, açılan kredinin, firmanın hangi alandaki faaliyetinin finansmanına yönelik olduğu gösterilecektir. Belli başlı faaliyet konularının kodları ile kapsamları ilişik **"Finansman Konusu Kodları"** listesinde ([Ek:7](#)) gösterilmiştir.

Global bazdaki bildirimlerde, finansman konusu kodu olarak "ZZZ" kullanılacaktır.

Negatif Nitelikli Kredilerde, finansman konusu kodu olarak ,’’YYY’’ kullanılacaktır.

9 NO.LU ALAN - RİSK KODU :

Limit ve risk bildirimleri aşağıda belirtilen risk kodları esas alınarak yapılacaktır.

NAKDİ KREDİLER (TL)

100 - Nakdi Krediler

101 - Döviz Endeksli ve Diğer Endeksli Krediler

102 - Nakdi Krediler-Firmalarca Yurt Dışından Kullanılan (Garanti Verilen)

103 - Nakdi Krediler-Firmalarca Yurt Dışından Kullanılan (Aracılık Edilen)

NAKDİ KREDİLER (YP)

150 - Nakdi Krediler

151 - Nakdi Krediler-Firmalarca Yurt Dışından Kullanılan (Garanti Verilen)

152 - Nakdi Krediler-Firmalarca Yurt Dışından Kullanılan (Aracılık Edilen)

YENİLENEN VE İTFA PLANINA BAĞLANAN KREDİLER (TL/YP)

104 – Yenilenen ve İtfa Planına Bağlanan Krediler (TL)

154 - Yenilenen ve İtfa Planına Bağlanan Krediler (YP)

TAZMİN EDİLEN GAYRİNAKDİ KREDİ BEDELLERİ (TL/YP)

105– Tazmin Edilen Gayri Nakdi Kredi Bedelleri (TL)

155 - Tazmin Edilen Gayri Nakdi Kredi Bedelleri (YP)

GAYRİNAKDİ KREDİLER (TL)

200 - Gayrinakdi Krediler

201 - Nakdi Kredilerin Teminatı Olarak Düzenlenen Teminat/Garanti Mektupları

202 – Gayrinakdi Krediler – Yurt dışında kullanılan (Türkiye)

GAYRİ NAKDİ KREDİLER (YP)

250 - Gayrinakdi Krediler

251 - Nakdi Kredilerin Teminatı Olarak Düzenlenen Teminat/Garanti Mektupları

270 - Gayrinakdi Krediler-Yurt Dışından Kullanılan

TASFİYE OLUNACAK KREDİLER (TL)

300- Tasfiye Olunacak Krediler

301- Tahsili Şüpheli Ücret, Komisyon ve Diğer Alacaklar

302- Zarar Niteliğindeki Krediler ve Diğer Alacaklar

TASFİYE OLUNACAK KREDİLER (YP)

350-. Tasfiye Olunacak Krediler

351- Tahsili Şüpheli Ücret, Komisyon ve Diğer Alacaklar

352- Zarar Niteliğindeki Krediler ve Diğer Alacaklar

NEGATİF NİTELİKLİ KREDİLER

400- Tüketici Kredileri (TL)

450- Tüketici Kredileri (YP)

500- Kredi Kartları (TL + TP)

Firmaların tahvil ve finansman bonusu ihracı için verilecek garantiler, gayrinakdi krediler (Ek:8'deki **200** no.lu risk koduna Tek Düzen Hesap Planı'nda karşılık gelen kredi ve risk kalemleri) altında bildirim konusu yapılacaktır.

Diğer taraftan, bir firmanın, bir bankanın teminat/garanti mektubuna istinaden, diğer bir bankadan nakdi kredi kullanması halinde; firma riskinin olduğundan büyük görünmesini önlemek amacıyla nakdi kredinin teminatı olarak teminat/garanti mektubu düzenleyen banka, düzenlenecek teminat/garanti mektuplarını **201, 251** risk kodları altında ayrı bildirim konusu yapacak, birleştirme sonucu yapılacak geri bildirimlerde ise söz konusu teminat/garanti mektupları aynı risk kodları ile genel toplam içerisinde yer alacaktır.

Sıra numarasına ilişkin 1 no.lu alanın doldurulmasında açıklandığı gibi, **eğer bir firmanın belirtilen risk kodları ve finans konusu kodları itibariyle birden fazla kredisi varsa, her biri için, ayrı bir sıra numarası verilmek suretiyle 2 - 9 no.lu alan bilgileri eksiksiz olarak girilecek, ancak aynı risk kodu/finans kodu kapsamında aynı veya farklı vade gruplarına giren krediler (10 - 15 no.lu alanlar) için birlikte bildirimde bulunulacaktır.**

10 NO.LU ALAN - KREDİ LİMİTİ:

Bankaların kredi kullandırımı için müşterilerine tahsis ettikleri tutar limit olarak bildirim konusu yapılacaktır.

Bankanızca bir kredi limiti belirlenmemesi halinde, riskler toplamı **kredi limiti** olarak bildirilecektir.

Yabancı para cinsinden açılan nakdi ve gayrinakdi limit ve risklerin bildirimlerinde, bildirim tarihi itibarıyla Bankanız döviz alış kurları üzerinden Türk Lirası karşılıkları gösterilecek, hiçbir şekilde yabancı para tutarları gösterilmeyecektir.

Konsorsiyum şeklinde verilen nakdi ve gayrinakdi kredilere ait limitlerin bildirimlerinde yalnızca Bankanız katılımı gösterilecek, konsorsiyuma dahil diğer bankalara ilişkin hiçbir bilgi bildirimlerinize dahil edilmeyecektir.

Dış kredilerde, kur değişikliği ve benzeri nedenlerle limit depasmanı olması halinde, kredi limiti olarak kredinin borç bakiyesi esas alınacaktır.

Global bildirimlerde, firma bazında bildirim yapılmayan kredilerin limitlerinin tek tek izlenmesinin zorluğu göz önüne alınarak, limit olarak risk tutarları toplamı girilecektir.

11 - 15 NO.LU ALANLAR - RİSK :

Bu kolonlarda, 11, 12 ve 13 no.lu alanlarda firma riskinin tutarı gösterilecektir. Bu alanlar için 10'ar hanelik yer ayrılmıştır.

11 no.lu alanda, **[0-12(dahil)]** ay,

12 no.lu alanda **[(12+)-24(dahil)]** ay,

13 no.lu alanda, **[24+]** ay vadeli riskler gösterilecektir.

Bu alanlarda da yabancı para cinsinden açılan nakdi ve gayrinakdi kredilerle ilgili risklerin bildirimlerinde, kredilerin bildirim tarihi itibarıyla, Bankanız döviz satış kurları üzerinden Türk Lirası karşılıkları bildirilecek, hiçbir şekilde yabancı para tutarları gösterilmeyecektir. Döviz endeksli kredilere ait kur farkları ise 14 no.lu alanında gösterilecektir.

Konsorsiyum şeklinde verilen nakdi ve gayrinakdi kredilerle ilgili risklerin bildirilmesinde de, yalnızca Bankanızın katılımı gösterilecek, konsorsiyuma dahil diğer bankalara ilişkin hiçbir bilgi bildirimlerinize dahil edilmeyecektir.

Firmaların kullandıkları kredilerle ilgili olarak; dönem sonları itibarıyla tahakkuk dönemi gelmemiş Tek Düzen Hesap Planı 22001, 22003, 22101 ve 22103 no.lu hesaplarda takip edilen kredilere ait faiz reeskontları ile komisyonlar ve diğer gelirler anaparaya ilave edilmeksizin 14 no.lu alanda, cari hesap şeklinde işleyen kredilerde faiz dönemi, diğer şekillerde işleyen kredilerde ise dönem sonları itibarıyla tahakkuk ettirilen Tek Düzen Hesap Planı 22000, 22002, 22100 ve 22102 no.lu hesaplarda takip edilen kredilere ait faiz tahakkukları ile komisyon ve diğer gelirler anaparaya ilave edilmeksizin 15 no.lu alanda gösterilecektir.

Tasfiye Olunacak Krediler” başlığı altında yer alan 300, 301, 302, 350, 351 ve 352 risk kodları Ek: 8'de yer alan Tek Düzen Hesap Planı 170, 171,172, 173, 17301, 17302, 176, 177 no.lu hesaplarda izlenen kredileri kapsamakta olup, bu krediler için de yukarıdaki gibi işlem yapılacak ve anapara tutarı, ilgisine göre, 11, 12 veya 13 no.lu alanlarda gösterilecek, bu kredilerle ilgili olarak reeskont edilen faizler ile kredi komisyonları 14 no.lu alanda, faiz tahakkukları ile kredi komisyonları ise 15 no.lu alanda yer alacaktır.

VI - BÜTÜN ALANLARLA İLGİLİ ORTAK AÇIKLAMA :

Alfasayısal alanlar büyük harf ve Türkçe karakter kullanılarak girilecek olup, bu alanlar sola, sayısal alanlar ise, sağa yanaşık yazılacaktır.

Bildirimlerin, Bankamıza gönderilmeden önce ilişik **“Limit ve Risk Bildirimi Kontrolleri Tablosu”** (Ek: 3) ile uygunluğu kontrol edilecektir.

Firma ünvan ve kodları ile ilgili olarak yapılan hatalar Bankamızca yapılan kontroller sonucunda düzeltildiğinden, gelecek dönemlerde aynı hataların tekrarlanmasını önlemek açısından Bankanızca

yapılacak bildirimlerde yer alan firma ünvanları ve kod numaraları Bankamız geri bildirimlerinde yer alan ünvan ve kod numaraları ile olan uygunluğunun sağlanması gerekmektedir.

VII - GERİ BİLDİRİM, ŞEKLİ VE KOŞULLARI:

Bankanızın, firmaların kredi limit ve/veya risklerine ilişkin bildirimleri ile Bankamızca aynı firmaların diğer banka ve ilgili kuruluşlardan temin edilen kredi limit ve/veya risklerine ilişkin bildirimlerinin derlenmesi sonucu elde edilen bilgiler, **firma bazında birleştirilmiş** olarak Bankanıza bildirilecektir.

Bankamız geri bildirimleri, ilişik "Limit ve Risk Geri bildirim Bilgi İşlem Formatı" na [\(Ek: 11\)](#) uygun olarak bilgi işlem ortamında yapılacaktır. Geri **"Limit ve Risk Geri Bildirim Tablosu"**nda [\(Ek:2\)](#) yer almaktadır. Tablonun incelenmesinden de görüleceği üzere, geri bildirimlerde Bankanız bildirimlerinden farklı olarak finansman konusu kodları yer almazken, firmaların çalıştığı banka sayısı , firma hakkındaki tüm satırlarda yer alacaktır.

Bilgi verme iki şekilde yapılacaktır.

a) Sürekli bilgi vermek :

Bankamızca; Bankanızdan alınıp derlenerek müşteri bazında birleştirilen limit ve/veya risk bilgileri, bu müşteriler hakkında bildirimde bulunan bankalara dönem sonları itibariyle verilecektir. Söz konusu bilgilere ilave olarak;

- Toplam limit ve risklerin firma bazı ve global baz olarak,
- Firma bazında kullanılan risklerin finansman kodlarına göre, dağılımını içeren listeler gönderilecektir.

b) Başvuruya bağlı olarak bilgi vermek :

Bankamızca , bankalara, hakkında bildirimde bulunmadıkları firmalara ait bilgiler için ilişik forma uygun [\(Ek: 9\)](#) beyanname-taahhütnamenin tevsiki karşılığında bilgi verilecektir.

VIII - SORUMLULUK :

Bankamız, vereceği bilgiler nedeniyle ilgili banka ve özel finans kurumları ile üçüncü şahıslara karşı hiçbir sorumluluk kabul etmez.

IX - GİZLİLİK :

Bankamızca verilen bilgiler gizli olup, bu bilgiler yalnızca Bankanız iç işlemlerinde kullanılabilir.

Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Merkez Bankası bankanızdan derleyerek konsolide ettiği bilgileri sektörel bazda kamuyu aydınlatmak amacıyla kullanabilir.